

СЕНАТ УХВАЛИВ ПОНАД 34 БІЛЬЙОНИ НА ОБОРОНУ КРАЇНИ

**СПІЛЬНА КОНГРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НАС УЗ-
ГІДНИТИ РІЗНИЦІ В ЗАКОНОПРОЕКТАХ ОБОХ
ПАЛАТ**

Вашингтон. — 2-го липня Сенат голосами всіх присутніх сенаторів (74—0) прийняв законопроект про бюджет департаменту оборони в сумі \$4,634.229.000 доларів, що вважають великою перемогою уряду президента Айлзенавера, бо в дійсності той бюджет є тільки на 300.000.000 менший від тієї суми, якої домогався Президент в січні цього року. Щодо чисел то ухвалена Сенатом сума є на 1.583.771.000 доларів менша від запропонованого урядом бюджету на оборону країни, але те зменшення є тільки «паперове» і воно буде зазначене тільки в книжковості та не зможе мати шкідливого впливу на розбудову оборонних сил ЗСД. Сенат пішов на домагання уряду і привернув суму 1.274.000.000 доларів, на яку була зменшила оборонний бюджет Палата Репрезентантів. Уряд одоволенний з ухвали Сенату, але той законопроект мусить йти перед спільну конгресову конференцію, складену з сенаторів і конгресменів, щоб узгодити різниці, які існують між законопроектами обох Палат. Демократичний сенатор Пол Г. Дуглес поставив був внесок, щоб С. Сенат прийняв всі ті зменшення бюджету, які ухвалила Палата Репрезен-

тантів, але той внесок переправив більшістю 65 до 7. Переправ також внесок республіканського сенатора Дворжака про зменшення бюджету на 182.691.230 доларів. Сенат прийняв тільки поправку до бюджету, щоб усі збройні частини видавали гроші з більшою ощадністю та щоб діяла в цій ділянці більша уніфікація, як це було досі. В цій справі вінні поправку демократичний сенатор Джордж О'Магоні, закликаючи секретаря оборони «відкинути великі події установ» в різних родах оборонних сил, щоб не марнувати федеральних фондів. Згідно з цією поправкою секретар оборони зможе зарядити перенесення об'єднання та координацію осіб і установ. Загальна сума оборонного бюджету розподіляється на такі групи: на армію — 7,397.156.000 доларів; на флоту — 10,054.285.000 доларів і на лугетунство — 16,384.093.000 доларів. В цій загальній сумі є і 698.725.000 доларів — призначених на уряд оборони та на видатки, пов'язані з об'єднанням всіх родів зброї. Обидві палати зможуть діяти в справі оборонного бюджету аж в найближчому тижні, коли закінчить працю окрема спільна конгресова конференція.

Конгресмен Нол за продовжування дослідів над „чистою” бомбою

Вашингтон. — Колишній голова Спільної Конгресової Комісії Атомової Енергії республіка н с ь к и й конгресмен Стерлінг Кол заявив в Палаті Репрезентантів, що „гуманність, доброспористийність та сумління вимагають того, щоб ЗДА продовжували проби експлозії атомової зброї“, щоб можна було випродкувати „чисту“ водневу бомбу. Коли така „чиста“ воднева бомба буде готова, тоді ЗДА зможуть бути готові якити її в своїй обороні на випадок не тільки великої, але й малої війни. Конгресмен Кол пропонує, щоб ЗДА погодилися на припинення пробних експлозій всіх родів атомової зброї, але щоб одночасно застерегли обі право продовжувати проби для виваждення зовсім „чистої“ атомової бомби, яка не мала б найменшої радіації і не шкодила цивільному населенню поза лініями фронтів. Окрема Комісія Об'єднаних Націй могла б провіряти, щоб пробні експлозії відбуваються тільки для „очищення“ бомби від шкідливої радіації.

Міні: моральний кодекс відноситься і до тих, які зловживають приватними фондами

Вашингтон. — Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні заявив, що моральний кодекс цієї організації відноситься і до тих урядовців, які займають провідні становища і які зловживали приватними, а не спільковими фондами. Цю заяву склав Міні у зв'язку зі справою голови Братства Столярів Мориса Гатчісона, який на Сенатський Слідчї Комісії поклявся на д'яту поправ-

В АМЕРИЦІ

● Президент Азенгавер на фермі в Геттисбургу, Па., в колі найближчих приятелів відзначав 1-го липня 41-річчя його пошлюбу. Саме в полудні 1-го липня в 1916 році в Денвері він одружився з паянкою Азенгавер. Пресу не поінформовано, якими дарунками вони обмінялися. Пізред полудні Президент грає у гольфа. З авторів виходя до Вашингтону — «День Незалежності» — 4-го липня Азенгавер проведе в Білому Домі, а в п'ятницю відіде знову на ферму.

● Генерал Томас Д. Вагт 1 липня склав присягу як шеф штабу лютетства, завінявши становище генерала Натана Ф. Твайнінга, якого призначено на пост голови Об'єднаних Шейфів Штабу.

● НьюЙоркський Відділ Американського Червоного Хреста повідомляю, що в перші цього року мешканці Нью Йорку потребували для цілей цієї організації 10,553 пів-літників кроки. Червятий Хрест закликає всіх, хто може це зробити, жертвувати кров для тих, які її потребують.

● У дніх від 12-го до 18-го липня Азенгавер випробовува- ти один із двох гелікоптерів,

призначених для Президента на випадок протилежного алярму.

● Голова Сенатської Водочної Палати сенатор Деніс Шавез заляв у Сенат, що під час прощальної паради на честь генерала Натана Ф. Твайнінга зужито пального на суму 400... 000 доларів. Проте він і сенатор Леверетт Солтонтолл стверди- ли, що варто було видати таку велику суму, бо ця парада, а який брало участь 260 літаків була потрібною, як випічкана справа американського лутет- ства.

● 23-річний лютетом Дейвід А. Стівз нісім тижня блукав у високих краях Сієрра в Калі- форнії після того, як 9-го травня він висотів із парашутом з роз- бітого літака. Майже весь цей час живився пстругами, доводячи їх худюдо, яку знайшов у спортивній колібі. Олена, якого йому пощастило вбити, відбара- в в нього гірські лави. Кілька днів, перебуваючи на висоті 11,000 стів, він в тілнхкх сміг- лід. До людської оселі приліхав Стівз на коні, якого зловили злізшовши в долину. Він думи- штовлений, але його життя не загрожувало небезпека.

ЗВІТУС ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРО НАСЛІДКИ ГУРАГАНУ

Бол. адмін. цивільної оборони Вел Штерсон передав през. Айзенгауверу докладне заціплення про катастрофу, спричинену гурганом Одрі у стейті Луїзіана, внаслідок якого загинуло щонайменше 500 людей. Штерсон повідомив Президента, що підготується вже продукція малих електричних апаратів, які повинні бути в кожній хаті, і перед найближчим гургану попереджуватимуть мешканців про ко- нечість евакуації.

Комісія прийняла законопроект про надання права стейту Гаваєм і Алясці

Вашингтон. — Сенатська підкомісія для справ територій 2-го липня прийняла законопроект про надання права стейту Алясці і Гавайям. Голова цієї підкомісії демократичний сенатор Генрі М. Джонсон сказав, що він думає передати ці законопроекти 23-го липня повній Сенатській Комісії для Острівних Справ. На підкомісії були присутні тільки два сенатори: демократ Джонсон і республіканець Томас Г. Кухел. Сенатор Річард Нюбергера залікши повноважень голосувати „за”. В політичних колах сумніваються, чи в цьому році вдасться в Конгресі ухвалити ці законопроекти, бо готові забранкути часу тому, що Конгрес любить припинити липня, або на початку серпня відкрити свою працю та починати ваканції.

**Рассел домагається народного референду-
му в справі законопроекту про
громадянські права**

Вашингтон. "Демократичний" сенатор із Джорджії Річард Б. Рассел у своїй промові в Сенаті заявив, що на народній референдум повинен рішати про те, чи треба ухвалювати окремий закон про охорону громадянських прав. Рассел започаткував дискусію над цією проблемою і виступив проти урядового законопроекту в цій справі, називаючи його „хитрою видумкою", якої він ще не бачив, і якої ще не було від часів „реконструкції", це значить від перших років після громадянської війни, коли республіканці старалися покласти „чорні заклабули на білі шиї". Сенатор твердив, що ухвалення урядового законопроекту викличе „нечу-

ване змішання і кровопролиття в великій частині нашої спільної країни". Рассел сказав: „Якщо ви хочете тим способом йти до підвешення стейтів, то ви мусите одлучатися приготувати концентраційні табори, бо немає настільки місць в тюрмах, щоб можна було заарештувати всіх тих, які будуть повставати федеральний закон, який хоче змусити, щоб білі діти сиділи разом із чорними в тих самих школах і в тих самих розвивкових місцях". Сенатори обох партій заявили, що вони не погодяться на проєкт Рассела про референдум, бо це означало б, що Конгрес зрідкається своїх прав ухвалювати нові зако-

Армія знову приймає рекрутів на шестимісячний вишкіл

Вашингтон. — Команда армій повідомила, що з дием 1-го липня знову будуть приймати тих рекрутів, які зголошуватися на шестимісячний військовий вишкіл, після чого вони доповнювали б вишкіл під час ферії та прикінцях тижнів. 14-го травня цього року армія була припинила припинення зголо-

Конгресова конференція погоджується на продаж харчів комуністам

Вашингтон. — Округа конгресова конференція, складена з сенаторів і конгресменів, дала свою згоду на те, щоб ЗДА могли продавати свою харчову надлишку країнам, які є поза залізною заслоною, з винятком СРСР і комуністичного Китаю. Це рішення вважають за перемогу уряду Айзенгавера, який домагався, щоб можна було надлишкові харчі продавати комуністичним державам за їхні валюти. Палата Репрезентативів відкинула була урядовий законопроект в цій справі, але тепер цю ухвалу анулювано. Згідно з рішенням цієї конференції уряд зможе продати в фінансовому році, який почався 1-го липня цього року, харчів на суму одного мільярда доларів, і крім того зможе подарувати харчів на суму 300,000,000 доларів. Тепер цей законопроект йде до обох палат Конгресу на остаточне затвердження. Асистент секретаря різництва Марвін Мейс Лейн заявив, що уряд не має пліну негайно продавати харчі комуністичним країнам, але в майбутньому може стати така можливість, і тому треба відповідного на це за-

◆ Крайова Рада Безпеки ООН Школяра передбачає, що приблизно 4-ох днів вільних (від 6-ого години вечора в середу до півночі з неділі на понеділок), 5-о багато робитимуть і урядовці матимуть також вільну від праці п'ятницю, в автомобільних катастрофах може згинуть 53 осіб. Рада Безпеки закликає автоводіїв до обережності під час їзди.

◆ Буря погоди передбачає гарчати і парку погоду на "Ден Незалежності" в східних штатах.

**ЗДА ЗАПРОПОНУВАЛИ В ЛОНДОНІ ПРИ-
ПИНЕННЯ ПРОБ ЯДРОВОЇ ЗБРОЇ
НА 10 МІСЯЦІВ**

Лондон. — Геролд Стассен, американський представник на міжнародній конференції в справі роззброєння, формально запропонував у вівторок, 2-го липня, припинення пробних експлозій атомової і водневої зброї на десять місяців. Стассен заявив, що ЗСДА погодяться із Совєтським на припинення пробних експлозій адрової зброї впродовж найближчих 10 місяців, якщо Москва погодиться на припинення продукції тієї зброї впродовж цього часу. Совєтський представник Валерій Зорін висловив задоволення совєтської делегації з тієї пропозиції, але рівночасно заявив, що його делегація мусять насамперед проступити подробиці тієї пропозиції і чойно тоді зможе заявити до неї офіційне ставовище. В західних дипломатичних колах вважають, що Зорін раніше мусять порозумітися телефоном як особисто зі своїми зверхниками в Москві. Американська пропозиція є своєрідним доповненням і уточненням спільної пропозиції чотирьох західних великодержав: Канади, Франції, Британії і ЗСДА, яку в їх імені оголосив британський секретар законоридних справ

Ллойд та яка видивгас такі головні точки: 1) припинення пробних експлозій вимагас в першу чергу встановлення обсерваційних пунктів, з яких можна б було слідкувати і запісувати кожну пробну експлозію, якщо б вона відбулася. Совєтський Союз має уже на це погодитися; 2) „Тимчасове припинення“ пробних експлозій вимагас встановлення точного часу на таке припинення і його перевірку, як теж відношення такого припинення до першої редукції збройних сил і звичайного роззброєння, як і припинення продукції адрових матеріялів для виробу адрової зброї; 3) В точно встановленому часі повинна відбутися конференція спеціалістів, які малн б опрацювати подробиці такого домовлення та контроль його виконання. Всі ці пункти з'ясував Стассен у своїй промові і вважається, що ще буде потрібно кілька засідань, щоб остаточно завершити подробиці обговорення західного пляну. Загально вважається, що пропозиції Стассена поважно наблизили конференцію та її учасників до „першого кроку“ в міжнародному договорі про роззброєння.

Кеннеді закликає США підтримати незалежність Альжиру

Вашингтон. Сенатор Джон Ф. Кеннеді, демократ Массачусетсу є головою сенатської підкомісії для справ Об'єднаних Націй астигують у Сенат з осудженням французької політики в Алжирі. Ставлення американського уряду до цієї французької політики схарактеризував Кеннеді, як "ховання голови в пісок" — висловив догагання, щоб ЗДА перестали допомагати Франції в її боротьбі з алжирськими націоналістами і щоб вони почали підтримувати справу незалежності Алжиру. Своім примирливим ставленням до насильного поробовання Францією алжирської нації наліз уряд ЗДА — на думку Кеннеді — послаблос провідництво З'єднаних Держав у вільному світі, заперечує антаколінівські післанництва американської нації і допомагає справі комунізму. Французький уряд не зробив нічого, щоб довести до справедливої розв'язки алжирської проблеми і саботував усі нагагання знайти якусь розв'язку за посередництвом Об'єднаних Націй, заявляючи, що справа Алжир у є внутрішньою французькою проблемою, такою, як наприклад, якась суперечка між федеральним урядом ЗДА і сгейм Техасу. Державний департамент, солідаризуючись із Францією на терені ООН, підтримує таке ставлення Франції і тим самим її колоніальний утиск. Крім того, мілітарні акції Франції в Алжирі зв'язують там 400,000 воїнів і послаблюють цим фронт НАТО в Європі. Закінчуючи свій виступ, Кеннеді подав резолюцію з догаганням добитися встановлення алжирської незалежності за посередництвом сусідніх до Алжир у держав, або через НАТО. Якщо це не дало ніяких успіхів то Кеннеді пропонує передати справу на вирішення Об'єднаних Націй. Відповідаючи на промову Кеннеді державний секретар Доллес ствердив, що раз, що справа Алжир у є французькою проблемою і виступив проти того, щоб робити її американською проблемою.

Ізраїль погоджується на розгляд своєї суперечки з ОН у справі перемир'я

Об'єднані Нації, Нью Йорк. — Делегат Ізраїльської делегації до ООН Мордехай Кідрон сповістив А. Кордісу, екзекютивного заступника генерального секретаря ООН Дага Гаммершялда, що Ізраїльський уряд готовий дискутувати у спірній справі допущення obserwatorів ООН на території здемілітаризованої зони між Ізраїлем і Сирією. Виявляє, що згоди Ізраїльського уряду Мордехай Кідрон після того, як полк. Байрон В. Лері, діючий шеф контрольної перемирної комісії ООН передав Раді Безпеки ООН рапорт про те, що Ізраїльський уряд на протязі цілого року відмовлявся дати свою згоду на вільне перебування obserwatorів ООН в деяких частинах здемілітаризованої зони. У зв'язку з цим й у відповіді на вимогу полк. Лері дати перемирній комісії повну свободу дій і руху, Ізраїльський уряд через свого делегата Кідрона виявив тепер готовність передискутувати „деякі практичні справи“, зв'язані з рапортом полк. Лері й еventуально погодити їх задовільно. Ізраїль вважає, що здемілітаризовану зону, в якій міліціями знаходяться джерел Йордану, життєво важливою для розвитку Ізраїльської держави і для заплутування в ній водення цілої країни і тому теж буде там потрібні укріплення і мости, проти чого протестує дуже рішуче Сирія.

На Кубі вбито 7 повстанців і захоплено 15 полонених та багато зброї

Гавана, Кубіаська Республіка. — Головна Квартира Кубіаської армії повідомляє, що 1-го липня вдалося урядовим військам вбити 7-х повстанців в Східній провінції та взяти до неволі 15 бунтівників й захопити більшу кількість зброї й амуніції. До цієї битви регулярної армії з повстанцями прийшло одночасно з тим, як противники режиму президента Батісти збільшили свою терористичну екіпю в районі столиці Гавани, де впродовж 24-ох годин експлуодувало 15 бомб, від яких були поранені 5 осіб. Між захопленим воєнним матеріалом з рушницями, автоматичною зброєю, револьверами й пістолетами медичний і таборовий в'язиряд. В столиці Східної провінції Сантьяго де Куба 20,000 осіб збиралася на вулицях міста та віддалі пошану вбитим повстанцям, чим виявили своє вороже наставлення до президента Батісти. Під час цієї демонстрації чути було оклики „Нехай живе вільна Куба!“ та „Геть із Батістою!“

ДОЛЕС ЗНОВУ ЗАПОВІДАЄ МИРНЕ ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

Вашингтон. Державний секретар Джан Фостер Доллес знову запевнив, що він вірить у мирне визволення повоєнних Московського народів, що таке визволення є цілком американської політики та що він для цієї цілі працює. Відповідаючи на запити кореспондентів на пресовій конференції минулого вівторка, 2-го липня, Доллес твердив, що хоча дехто починає погоджуватися з думкою про те, що міжнародний комунізм адекватний, то він, Доллес, в це не вірить і переконаний, що ця невільничка система раніше або пізніше таки провалиться та що всі народи будуть вільні. «Я не встановлюю дати на це, — твердив Доллес, — я не знаю, що може статись за рік, п'ять чи десять років, але я впевнений, що прихід волі в комуністичному світі є основною правдою». Доллес в подальшому цитував Абрагама Лінкольна, який твердив, що американська Декларація Незалежності означає волю не тільки для американського народу, але надію і волю для всіх народів світу. Учасники вівторкової конференції стверджують, що Доллес говорив про це з більшою рішучістю,

Кіші інформує японський уряд про висліди розмов у ЗДА

Токіо. — японський прем'єр Набукава Кіші, перебуваючи із своєю поїздкою до ЗДА, відбув застачання із членами свого уряду, на якому поінформував їх про висліди своїх розмов, відбухутих у Вашингтоні, зокрема про ті справи, що не були згадані у спільному американсько-японському комунікаті. Кіші сповістив, що він добився у Вашингтоні позитивного полагодження справи повороту 7,000 вивезених під час другої світової війни японців на острови Боїн (на Тихому океані), на по-

ложінні пороти між Японією й американськими островами (Гуам), передачі під японську юрисдикцію 63 японських воєнних злочинців, що перебувають у в'язниці Сутаме в Токіо і якіні розгляду справи повернення Японії 60,000 доларів, сконфіскованих американським урядом після започаткування війни між ЗДА і Японією. Про всі ці справи не було згадки в офіційному комунікаті про американсько-японські переговори, бо обидві сторони не могли погодити тися тоді на їх відповідне сформулювання.

Внаслідок землетрусу в Ірані згинуло 200 осіб

Тегеран. — Північні області Ірану, розташовані понад Каспійським морем, навістилися 2 червня жорсткий землетрус, анаслідок якого згинуло щонайменше двісті осіб і тисячі були поранені. Крім того землетрус спричинив велику матеріальні шкоди у понад 120 містах і селах цих областей. Деякі менші села знищені цілком і немає ніякої вістки про долю їх мешканців. Землетрус тривав зсього дві хвилини і три секунди і почався від від шкриті мігом 18,934-стовпою гори Демавенд (сорок п'ять миль на північний схід від Тегерану), яка є вигаслим вулканом. Землетрус пройшов уздовж південних узбереж Каспійського моря на просторі яких 500 миль і правдоподібно досягнув теж і совєтську територію. Хвилі землетрусу досягли теж Тегерану, але не спричинили більших шкід, алі теж жертв у людях. Невеликих пошкоджень зазнали тільки будинки міністерства справедливості і залізничної станції. Ніяких восток про наслідки землетрусу поза Іраном, значить на совєтській території, де знаходиться теж нафтовий центр Ваку, досі не одержано.

У С В І Т І

● **Посадник Дубліну**, столітній Ірландець, Роберт Вріско, що був першим жидом на цьому становищі, виїхав на протязі тисячолітньої історії Дубліну, втрачаючи своє становище в короткі терміни новобраного посадника, міського радного Джеймса Керрала. Обидва вони одержали по 21 голосу, але після жеребкування посадником виїхав Керрал. У висліді такого самого жеребкування став був посадником і Вріско. Після того, як він і його тодішній контрадидент Деніс Ларкін одержали рівно по 19 голосів.

● У Жовтні під час задуру авта з поїздом згинув П'єр Жаккобен, заступник директора міжурядового комітету в справах європейської еміграції. Його супутник Роберто Россі Льюїс, шеф департаменту планування і зв'язку згаданого комітету, тяжко поранений. Жаккобен, народжений 1917 року у Копенгагені, став французьким громадянином напередодні другої світової війни.

● Згідно з заповітом адмірала А. Варкса, шефа морських операцій ЗДА, Греція одержить від

З'єднаних Держав протягом найближчих місяців два підводні човни, два ніщильники і кільканадцять менших кораблів. Адмірал Варкс був офіційним го-ловним групового морського командування.

● З Манілі повідомлюють, що Джон Д. Рокфеллер, третій передав Філіппінському уряду в імені очолюваної ним фундації п'ятьмільйонна доларів на створення окремої фундації ім. Рамона Магсайса, а яким видаватимуть нагороди і дотації для тих азійських дослідників і діячів, які працюватимуть в дусі поваги і відданості ідеям свободи покійного президента Філіппін, що загинув у лютневій катастрофі в березні цього року

● У незалежному арабському поденнику "Аль Шааб" надруковано повідомлення, що Єгипет замовив у Советському Союзі бомбардувальні літаки. Ці ревілєції базовані на секретному документі, вивезеному з Єгипту одним із вищих єгипетських офіцерів, наставлених опозицій-но до режиму президента Нас-сера.

СВОБОДА **SVOBODA**
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined)
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Державі США і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На шість місяців	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожен зміну адресу платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОБАЖАННЯ ГІСТЬ

Кілька днів перебував на відвідинах в Українській Громаді в Нью-Йорку видатний гість з Європи, полковник Андрій Мельник. Правда, головною ціллю його відвідин на американському континенті була гостинна участь — на запрошення Українського Національного Об'єднання Канади — в ювілейних святкуваннях цієї організації наших канадських братів, і тому приїзд до ЗДА, зокрема до Нью-Йорку — на запрошення Центральної Управи ОДВУ і братніх організацій — можна б уже вважати до деякої міри припадковим, але полковник Андрій Мельник с в нашій американсько-українській громаді поважаємий і радо бачений гість, як був уже ним і, сподіваємось, ще не раз буде кожний діля, цілком і цілком життю якого с воля, добро і щастя Української Нації, без уваги на те, в яких організаційних рамках і під якою назвою він до тих цілей змагає.

Полковник Андрій Мельник напевд чим потребує рекомендацій. Народжений в 1880-му році, він вже с початку першої світової війни вступав добровільцем до Українських Січових Стрільців і рік пізніше, з кінцем квітня і початком травня 1916 року, бере участь в відомій битві на Маківці, що стала одним із символів новітньої української боротьби проти московського імперіалізму. Опісля приходить російській полон, революція в Росії в 1917-му році, кінець полону, реорганізація Галицько-Буковинського куреня у славний Корпус Січових Стрільців під проводом полк. Євгена Коновальця і — велика епопея Українських Визвольних Змагань та будівництво Української Держави. Опісля — підпілля Українська Військова Організація та крайовий провід у ній, підпілля-революційна боротьба, включно з в'язницею, і нарешті, після трагедії в Роттердамі, головною в Проводі Українських Націоналістів і нова епопея під час другої світової війни.

Усе це — історія українських змагань за волю, в якій полковник Андрій Мельник має своє місце. Розділ історії це не закінчений, новий Нестор ще не записав того останнього рядка „і віднині Україна вільна“, отже й передчасно її підсумовувати; та видавати остаточну оцінку, хоч кожний з нас має і повинен мати свій погляд на поодинокі події.

Сьогодні український відрід все ще в неволі і продовжує боротьбу за вільнолюбство в чим найбільш складних обставинах. Ім'я полковника Мельника с одним із символів цієї боротьби, як с ними імена Петлюри, Коновальця, Скоропадського, Чупринки, Бандери.

На жаль, всі ці і деякі інші імена тільки ворог об'єднав у одинокій символ новітньої української боротьби за волю, бо всі вони справді с виразниками і символами одвічних прагнень українського народу до волі і незалежності. Тим часом між самими українцями, зокрема між тими, що залишилися в Україні, з думкою допомогти їй в її змаганнях, ці імена завадно зв'язуються с поодинокими політичними групами та їх суперечностями.

Не цілком чужі ці суперечності між особами й групами також і серед нашої американсько-української спільноти, зокрема між тими її частинами, що опинилися тут після другої світової війни. Все ж таки американський дух, американська система та американські звичаї мають на це свій благородний вплив, злагіднюють ті суперечності, наказують ставитися з респектом також до свого політичного противника і навіть у боротьбі з ним признавати йому його заслуги. Добрі американські, як і українські звичаї велить також достойно та щиро приймати й вітати гостя, що приїжджає з добрими інтенціями.

Таким гостем с для американсько-української спільноти полковник Андрій Мельник. Він приїхав до нас на запрошення наших заслужених громадських організацій ОДВУ, МУН і УЗХ, заснування яких зв'язане с давньою гостинною між нами сл. п. полковника Євгена Коновальця і які мають світлу традицію активної допомоги українським визвольним змаганням, громадської діяльності і виховання в українському патріотичному дусі нової генерації впродовж останньої чвертьстоліття. Приїхавши на запрошення однієї чи кількох наших організацій, полковник Мельник с поважаємим гостем усієї нашої спільноти і, як такого, ця спільнота щиро і достойно привітає його в найближчу суботу в Нью-Йорку.

СПРОБА „РЕАБІТАЦІЇ“ БЕРЕЗОЛЯ

У безрези цього року минуло тридцять п'ять років з того часу, як в Києві створено за починком і під керівництвом відомого українського режисера (родом із Західної України) Леся Курбаса, провідний тодішнього мистецького об'єднання „Березіль“, перший модерний український театр і водночас експериментальну студію під тією ж назвою.

Тажки були початки і діяльність цього театру в підсумкових умовах. Ламаючи всі перешкоди з боку влади і водночас байдужості громадства, новозаснований театр „Березіль“ намагався вивести українське сценічне мистецтво в перші лави модерних театрів Європи і дати Україні новий репертуар. Заходом цього театру і його незомого керівника та режисера поставлено на українській сцені цілий ряд світових класиків драми і надбавши їм новітніми п'єсами, зокрема Мар'яна Крушельницького, продовжує досконалий діяльність, „Березіль“. На разі, у Києві, „Березіль“ треба записати і поставити численні п'єси злізлого Миколи Куліша, зокрема таких, як „Народний Малахій“, „Мина Мазайло“, що започаткували справжній злам в українській драматургії. Біля „Березоля“ об'єдналася велика група талановитих і видатних акторів, таких, як М. Крушельницький, Іосиф Гірка, Наталя Ужвій, А. Вузма, І. Мар'яненко, О. Добровольська, О. Сердюк та ін.

Визначний після переїзду з Києва до Харкова в добу т. зв. українізації державним театром, „Березіль“, має декілька років відносної свободи слова і дії. Але вже після кінця двадцятих років почалися напади на нього з прес і слід за тими переслідуваннями цього театру, як мистецького колективу, та окремих його діячів, особливо ж керівника Олександра Курбаса. Обвинувачений у націоналізмі і в сепаратистській політиці у театральній діяльності цей театр проіснував до 1933 року, коли зникнув, після узяття Курбаса, його основною реформою і переіменовано на театр ім. Шевченка. Самого ж Курбаса заляно до одного із совєтських концетраційних таборів, де він і загинув.

Тепер, у зв'язку із частинною „реабілітацією“ різних полікованих фізично соєтською владою українських письменників і мистців, започатковано акцію „і в найближчому... реабілітації“ „Березоля“ і навіть частинно самого Леся Курбаса, замученого соєтськими емігрантами. Першою ластівкою в цьому напрямку с стаття О. Сердюка, колишнього березильця, а тепер „народного артиста СРСР“, надрукована в органі „Містерства культури УРСР“ „Радянська Культура“ ч. 35 за 23 травня ч. р. під характерною назвою „Проти „білих“ плям і затеминь“. У заглаві статті О. Сердюк намагався пов'язати

вважати на її обличчя. Спущена віконна завіса стішувала близький день, а розкуйовджене волосся вузкими пасмами спадало на очі.
— Він? — повторив Ромко питання. — Нічого. Шукає слідів. Але ледве чи знайде. От, неприємна історія.
— Треба дати знати мені сегоді.
— Шефа голова, не наша! — вирішив Ромко. — Але якби прийшла ревізія, то ти приготувана?
— Безумовно, тільки щоб знати, з якої бочки вони почнуть.
— Мудрагель! — усміхнувся Ромко. — Ти хотіла б, може, дістати наперед питання, які ставитиме тобі слідчий суддя, що?

— Але, Ромко, що буде з татком?
— Чи я знаю! — задумався Ромко.
Нагадав собі першу ревізію. Ні він, ні його сестра не належали ще тоді до революційного підпілляного гуртка. І одної ночі збудив його сильний пронизливий дзвінок. Не знав спершу, чи це йому сняться, чи справді хтось дзвонить. Засівши настільну лампочку й сівши на годинник: була 3.30 по півночі. Дзвінок озвася знову.
— Що за лихо? — подумав. — Може телеграма? Повільно почав вставати з ліжка. В снігах почувся гамір, хтось відчинив двері і на порозі його кімнати появився батько, без окулярів, в закинутому шляфроку. Немов натовтаючи снігу, батько підійшов до його ліжка і сказав:
— Сиди, прийшла поліція... Питають за тобою... Він не налякався і навіть хотів сказати татові:
— Просту татка попросити й ближче! — але побачив болючий вираз батькового обличчя і замовк.
Адже поліція, ревізія — це все було для його батьків, вихованих у патріархальній атмосфері, скандальні речі. В

I. Світ

НОВИЙ ТІТО

Новий Тіто в Азії, нова візита тітозім в Китаї с сьогоднішнім підтвердженням давно очікуваного розкознення шляхів та метод між Китаєм і СРСР. „Китайський шлях“ почав вияснюватися трохи більше як рік тому, коли виявилось, що СРСР не в стані виконати повністю своїх обіцянок щодо допомоги в економічній розбудові країни з найбільшим у світі населенням.

Потреба зміни курсу внутрішньої політики, зміни курсу в адміністрації та економічній політиці кричалася. Виступ Хрущова з його „визнаннями“ сталінської практики мав пересунути відповідальність за все на мертвого, який вже не може покарати своїх вчорашніх помічників. Як і треба було сподіватися, викриття, що їх поробив Хрущов, спричинили певне послаблення тиску партії на населення СРСР. Це послаблення фактично почалося з дня арешту Берії, отже негаради авторитету МВД, що три-мало під терором всіх совєтських громадян. Стягли з постаменту „отця народів“, і почалися заворушення в Польщі, а, потім на Мадярищині. Візита сталінських наслідників до „сретяки“ Тіта і заперевання його в прихизі, візита до Пейнінгу, де треба було оправдувати розв'язання Сталіна і направити шкоду, що її поробив Хрущов своєю балаканиною — все це в значній мірі надібрало престиж Москви. Крім того, під час візити до Пейнінгу треба було новим диктаторам оправ-

дуватися й за повільність у поданні обіцяної „допомоги“, яка виявилася занадто тяжкою для промисловості та фінансів СРСР.
Візита Чу Ен-ла до Москви та інші його візити показали обережному китайському диктаторові, що він не може більше покладати великих надій на СРСР, а з другого боку в Китаї почалися чимраз більшою силою діяти фактори, що їх комуністична влада, що в стані була контролювати. Почав чимраз сильніше виявлятися пасивний, а часом і збройний спротив некапіталістичного населення. Адже в Китаї, крім аристократичних, народу „хан“, с понад 70 мільйонів народів „де-хан“, більшість яких — 50 мільйонів — мусульманської віри.
Китайці-хан ніколи не були дисциплінованим народом, кожний жив так, як хотів, керуючися одним правилом: „берігати своє обличчя“ та дбати передусім за інтереси родини, потім за інтереси клану-родичів, а вже на останньому місці за інтереси держави. Таке життєве ставлення китайців породило певну систему адміністрації та створило традиції влади, яка в своїй чотиритисячорічній історії не раз, і то на цілі сторіччя, переходила до рук чужинців.

Мовної та релігійної єдності фактично в Китаї не існує, бо с там кілька основних мов, релігій та сект, і с величезна релігійна толерантність, бо мудрість китайців говорить, що життя людини — це с практичне знайдення нею свого місця в суспільстві шляхом не тільки задоволення своїх інтересів, але й знаходження компромісів з іншими. А влада — це ті люди, які матеріально заінтересовані в тому, щоб бути на своїх місцях, бо вони не вміють і не хочуть працювати для своєї родини на рідні або в промислі.

Відрава від практичного життя „наука“ Маркса та Леніна пробувала розбити ці тисячолітні традиції, зміняти спосіб життя, та філософію китайців, але зайшла в такі протиріччя, що треба було шукати якогось виходу, щоб затримати при владі нову адміністрацію, тих „бюрократів“, які не знають і не розуміють інтересів народних мас, як висловлює в своїх промовах сам Мао Тсе-тунг.

Терор, яким знищено згідно з заявою Мао понад 800 тисяч людей, не зліздував спротиву, а, навпаки, призвів до того що перетав зустрічатися тих, проти кого був спрямований. Китаєць, що с почасти фаталістом, коли сам нічого не може вдіяти, говорить: „міо фазя“. Це означає буквально — немає виходу, і тоді він вдається до старовинної тактики — інязько вклячночасно під різкими зачіпками від виконання небажаного і шукати затішного місця, щоб перебути погані часи. Так було в Китаї під час монгольського панування, так було й за панування останньої манджурської династії Чінг, яка розкладалася під впливом чужого для неї китайського оточення (хан).

У колах інтелігенції, промисловців і купців, які (закінчення на сторінці 5-й)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ЗАСЛУЖЕНИХ ДІЯЧІВ ЛЕМКІВЩИНИ“

В доповненні до статті про Б. Вучачинського, що була поміщена у „Свободі“ ч. 107 з дня 6 червня 1957 р., прошу помістити оті мої заваги:
Між Вучачинським між іншим писав так: „Заснований головую за трудами О. Степана Венгровицького перший Лемківський музей...“ хоч О. Степан був любителем мистецтва, то він в оцінці музейних предметів керувався опискою Лева Геця... під час масового переселення в змій 1945-1946 О. Степан допильнував евакуації музею і разом з ним вийшов до Самбора, потім дійшов до нас вистка, що Лемківський Музей злучено з Войківським під управлінням О. Степана Венгровицького.
Тим часом в ч. 13-ім „Нашого Слова“ з дня 31 березня 1957, що появляється у Варшаві, сам Лев Гец у своїй статті під заголовком „Історія Музею Лемківщини в Сяноці“ виразно пише так: „Лемківський Музей у Сяноці заснував я, Лев Гец, у 1930 році в кімн. атак греко-католицької плебанії...“ До 1939 р. зібрано багато цінних експонатів і поділено їх на 10 відділів... Були закладені інвентарні книги... Музейною працею займався нас двоє — гр. Ірина Добрянська і я... Від 1944 р. моя праця в музеї припиняється, а все майно „Лемківщини“ переходить в руки теперішньої польської влади, і до нині знаходиться на замку в Сяноці...“ Далі Лев Гец докладно описує, що там в музеї знаходилось та знаходиться тепер і додас: „Наведені тут дані повинні ввійти в історію лемків. Праця наша була самовільною, співзвучна любові до традицій, історії і старовини...“ Нас тоді ніхто не оплачував — свату до праці давали нам мистецтво, фольклор і старовина культури нашого народу... Майно Музею „Лемківщини“ змешане з експонатами польськими, знаходиться зараз на замку у Сяноці під управлінням держави. У теперішньому сляночому музею с відділ археології моєї роботи і консервації... С це археологічні знахідки зі села Вахрі в Межибізді... Перші мають 3000 літ, а другі 1500... Сяночський матеріал с в мене і на що треба було б писати окремо...“ Сяночський ж Лев Гец.

Мені особливо теж знаміє справа того нашого Лемківського Музею. Організація Оборони Лемківщини задумує надрукувати книжку про Лемківщину і в тій книжці буде виїдена докладна історія того нашого музею.
Д-р Юліан Нальнік
Нью-Йорк, Н. Й.

ДОЗВОЛЬТЕ МЕНІ СЛОВО

Добре зробила Редакція „Свободи“, що за прикладом всієї американської преси вирубнула в себе окрему рубрику „Голос Читача“. Користуючися цією відмінністю Редакції, я, як один із постійних читачів „Свободи“ (передплатник від 1952 р.), а від нещодавня ще і член УНС та „доричний дописувач“ с місця мого поселення в ЗДА прошу про слово:

Почну з того, що мене найбільше „муляє“, а саме від збірник на Науковий Осередок НТШ в Сарселі у Франції. В 17 ч. „Свободи“ була виїдена стаття за ініціалами О. Н. п. н.: „Гаслова Частина Енциклопедії У К р а і познання“... Там згадувалося про „громадський патронат“, що їх заданням нести матеріальну допомогу науковому осередку НТШ в Сарселі. При виїслюванні існуючих на терені ЗДА дотичних патронатів, автор обмежився тільки до трьох місцевостей: Нью-Йорк, Торонто і Квілленд. Слушно зробили свої заваження до цієї нотації панове Дмитро Велічко з Лорейн (ч. 24) та Т. Руденський із Ст. Катерин, Онт. Канада (ч. 32 „Свободи“), згадуючи скромно і про свої не абиякі осяги в цьому напрямку у своїх місцевостях. Не з браку

— І ви, державний урядовець, виконуйте своїх дітей на шкідливих державних, лий службисті?
Професор Трудицький спокійно відповів:
— Як я виховую дітей, пале директор, не виключно моя приватна справа. Перед паном директором я відповідаю за те, як я вчу чужих дітей, тут, в школі. Якщо в цьому напрямку пан директор мали б які побажання, я завжди до диспозиції.
І професор Трудицький легко виклонився та вийшов з канцелярії.
Того ж вечора, як розказувала Стефа Ромкові пізніше, батько ходив довго по своїй кімнаті. Мама сиділа при столі й гачувала подушки та час-до-часу дивилася на нього.
— Про що думаєш, Юльке? — не втерпіла.
А батько схилю окуляри і несприродно, неначе здуше-ним голосом, сказав:
— Знаєш, моя коханка, може й краще буде, як я піду на емеритуру...

Розвиваються дерева, В зелені пісні, Лист одна суха береза, — Чорна в мертвм сні. Лист вона — гілляк обвислий — Над усім печаль, Ще останні соки тисне, І скапсує свій жал.

БЕРЕЗА

Розвиваються дерева, В зелені пісні, Лист одна суха береза, — Чорна в мертвм сні. Лист вона — гілляк обвислий — Над усім печаль, Ще останні соки тисне, І скапсує свій жал.

Розвиваються дерева, В зелені пісні, Лист одна суха береза, — Чорна в мертвм сні. Лист вона — гілляк обвислий — Над усім печаль, Ще останні соки тисне, І скапсує свій жал.

ЕРЕМ

Б. Полінич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(8)

Тихенько підійшов до ліжка Стефи. Вона поснулася до стіни, роблячи місце, щоб він сів.
Ромко сів на ліжко й тихенько почав роздуватися.
— Що нового? — спитала Стефа.
Здійняв один черевик, другий і розпротував ноги.
— Хтось нас спить! — сказав.
— Що ти кажеш? Неможливо!
— Навіть певне! Уяви собі, був Славко, два Малицькі, Іванкі, Ступіч, шеф і я, — і серед нас хтось с провокатором.
— Ромку, це неможливо!
— Що ти мені говориш! Це фант! Маю враження, що завтра будемо мати поліцію на карку.
— Боже мийлий, що татко скажуть!
Ромко подивився на Стефу й хитнув головою.
— Це буде одна з кращих історій!
Стефа сіла на ліжку, обнімаючи обидвома руками коліна.
— Ти маєш щось в хаті? — спитав Ромко.
— Нічогоцінько. Вчора рано все передала шефові. А... що він на це?
Ромко уважно глянув на сестру, але нічого не міг за-

1915 — УКРАЇНСЬКА ШАДНИЧА КАСА В КЛІВЛЕНДІ — 1957

Власний будинок при 5839 Рідж Роуд на Пармі, де містяться центральні Української Шадниці.

Напередодні 42-ої річниці

42 роки тому, дня 7 липня 1915 року, створилася Українська Шаднича Каса в Клівленді під назвою „Юкрейніан-Рутеніан Савінгс Енд Лозу Асоційейшен“. Постала вона з ініціативи парохів церкви св. Петра в Клівленді, бл. п. о. Д. Добро-творця при співпраці з підтримкою цілої громади.

Спочатку ж примістилися в церковній залі й урядували сдиш вечір на тиждень. Каса добре розвивалася і вже 1919 року перейшла на цілоденне урядування до власного будинку при 709 Коледж евіню. В 1923 році ми закупили триповерховий будинок на розі Вест 10-ої і Професор вулиці і незабаром перенесли туди своє бюро, яке приміщується там досьогодні.

Наприкінці 20-их років наші люди почали переноситися на підвищені передмістя Клівленду, Врукліна і Парму. Тоді зродилися бажання перенести туди й нашу Шадничу Касу. Депресія й війна змусили нас відкласти ці плани. Шкобою в 1936 році ми збудували за 200,000 доларів модерний будинок на Пармі й там примістили нашу центральну, а дотеперішню бюро перетворили на філію під офіційною назвою „Юкрейніан Офіс“.

Розвиток нашої Шадниці зліструє зріст майна протягом сорока років (заокруглені числа), а саме:

1916 рік	64,000.00
1919 рік	676,000.00
1922 рік	1,202,000.00
1945 рік	2,423,000.00
1950 рік	3,195,000.00
1955 рік	8,103,000.00
1957 рік	понад 10,000,000.00

У діяльності наш розвиток не йшов по такій гладенькій лінії. Між роками 1922 і 1945 нам довелося пережити дві дуже сильні проби. На першу пробу виставили нас рік 1924-ий. Тоді, внаслідок розпорозуміння в громаді, ошадності вклади протягом одного року зменшили наполовину. А коли ми вже почали підноситися з цього упадку, спав на нас другий, ще сильніший удар — криза й депресія. В 1936 році наші ошадності осягли мінімуму — 264,000 доларів. Від цього моменту починається новий зріст. До цього вапивно спричинилося те, що нас прийняли в членів центрального федерального банку (Федерал Гом Лоун Банк), а волид за рік 1937 року у членів Федерал Сейвінгс енд Лоун Іншуренс Корпорейшен, яка асекурує ошадності до 10,000.00 доларів. Того ж року Міністерство Скарбу з Вашингтону відкрило у нас конто на 100,000.00 доларів. В 1941 році наші ошадності вклади осягнули пів мільйона, а в 1943 році переступили один мільйон. Цей рік викликають рапідний зріст до 9 мільйонів у 1957 р.

Ці дні були дуже болючі, але ми їх витримали і сидли істот нашої бізнесової зрістості. З гордістю можемо заявити, що за ціх криз ніхто не втратив ані одного центу, а наші Шадничі Каси, з тим досвідом скріпилися наші консервативні засади — бути обережним, сильним і готовим. Наша консервативність, зокрема, проявляється в обережності, з якою ми даємо позички. Це не випадково, що за останніх двадцять років ми не мали ані одного довжника, що не сплатив свого боргу.

За час існування нашої Шадниці ми обслужили коло 20,000 депозиторів і позички нам допомогли 4,500 родинам в купні будинок. Цього року ми обслужили коло 1500 позичок.

Новий етап у розвитку нашої Шадниці починає день 25 го серпня 1956 року, коли ми відкрили нашу центральну на Пармі. Це був найбільшій день в історії нашої підприємства. Цей один день приніс 97,285.15 доларів вкладів і 397 нових конт. З того дні місяця за місяцем виявляють постійний і поважний зріст, наочний доказ, як правильно ми зробили, що примістилися в Пармі.

Перехід на Парму попередив рішення про зміну назви. Хоча ми зміняли назву чотири рази, але остання зміна з „Ді Юкрейніан Сейвінгс Ко“ на „Ді Парма Сейвінгс Ко“ була, зі зрозумілих причин, найкращою. Ми обміркували й дуже довго, часто в палких і різних дискусіях. Винці ми стали на становищі, що для української громади партійним є мати велику й сильну фінансову установу, ніж самий зовнішній ефект її української назви. Українська спільнота з зріла й диспонує засобами пропаганди успішнішими, ніж вивіска одного підприємства.

Вез огляду на назву залишасяся такою ж Українською Шадничою Касою, як були раніше; і як раніше, так і тепер стоїмо до послуг українській громаді. Ми даємо, якщо не ліпше, то щонайменше таку саму службу, як інші фінансові установи. Крім цього, український клієнт зустріне в нас щось більше, чого німа чужа установа йому не дасть: він може розмовитися з українським і знайде краще розуміння та добру пораду. А клієнт: піддержуючи рідне підприємство, скріплює економічну базу української спільноти. Тут не місце вичисляти, скільки ми дали на народні цілі, починаючи від того чека на 1000 доларів, який у 1919 році вислали для Української Держави. Варто, однак, собі усвідомити дуже виразно, що ті чужі установи, що їх деякі наші люди так заподіливно спомогають своїми ошадностями, не дають і не дадуть ані одного центу для української справи, а може навіть піддержати наших противників.

Наша Шаднича Каса була заснована для добра загалу і цьому завданню залишилася вірною. Не зник є нашою цілю, а служба громаді. Прикладаємо всіх зусиль, щоб завжди оправдати покладані на нас надії й довір'я, яким нас обдаровують наші клієнти. Старасмося, щоб наша служба була солідна, шкура й чесна.

У майбутнє дивимося з довіром. Нашим бажанням було б продовжувати світлу традицію наших успішних підприємств з рідних земель і зробити Українську Шадничу Касу в Клівленді предметом гордості кожного українця.

Іван Тарнавський, виконавчий директор

Дирекція Української Шадниці в Клівленді

Сидять: М. Колодій, віцепрезидент; І. Тарнавський, секретар; І. Кухта, віцепрезидент; Стоять: І. Падуняк, Д. Гаврилюк, І. Потривський, Т. Пала, С. Морозович (+), В. Релухинський, В. Мураль.

Дещо про американське банківництво

Ядро американського банківництва творять комерційні банки. Сьогодні їх є в Америці 14,367; вони завідують 237 біліонами майна. Найбільшим банком Америки й світу є Банк оф Америка Нешнел Траст енд Сейвінгс Асоційейшен (колишній називався Банк оф Італі) у Каліфорнії з 10,28 біліона майна. Попри біліонові колись існує, однак, й багато малих комерційних банків.

Комерційні банки приймають коротко- й довготермінові депозити й провадять для своїх клієнтів так шадничі, як і банківні конто. Вони дають різноманітні позички, різні щодо часу, способу сплати й забезпечення. Крім цього, вони можуть брати участь у великих спеціальних фінансових транзакціях, наприклад, інвестиційних, девізних, довгочасних (траст) і ін.

В останніх роках чимраз сильніше в економічному житті дає себе відчувати друга група фінансових установ: шадничі-позичкові спілки (Сейвінгс енд Лоун Асоційейшенс), які в українській вільній перекладах ми назвали б прямо шадничими касами.

Цей банківний тип відносно молодий. Перша така спілка в Америці подала 1831 року на передмісті Філадельфії, Франк-форді заходом білних людей, які об'єдналися, щоб спільними силами допомогти собі в набут-ті дому на власність.

Сьогодні в Америці існує 6030 таких шадничих кас з 42 біліонами майна.

Обсяг їхньої діяльності більше спеціалізований. Передусім шадничі каси приймають вклади тільки на шадничі конто; чужих конт вони не провадять. З другого боку вони спеціалізуються в гіпотечних позичках, і то передусім на мешканців доми. Це надає шадничим касаам характеру установ для родини, тоді як комерційні банки носять знам'я установ для торгівлі й промислу.

Розквіт шадничих кас припадає на останні двадцять років. Ще в 1939 році вони розпорозіли всього 5 біліонами доларів майна. За двадцять років вони зросли до 42 біліонів; в тому ж самому часі комерційні банки збільшили свої чотири-п'ятдесят зріст. Іншими словами: за останніх двадцять років шадничі каси зросли у два рази швидше, ніж комерційні банки.

Цей надзвичайний зріст зумовлено підтримкою та однією з причин: за останніх десяти років ошадності депозити в шадничих касах подвоїлися, тоді як в комерційних банках зросли за-ледве на 50 відсотків.

Не диво, що з 75 біліонів гіпотечних позичок на мешканців доми в 1954 році, на шадни-чі каси припадає найбільший уділ — 28 біліонів доларів.

Сьогодні Америка має 32 шад-ничі каси, з яких кожна виказує

Українські фінансові установи в ЗДА

Українські фінансові установи в ЗДА можна поділити на три групи: 1. братські асекураційні товариства, 2. шадничі каси, 3. кредитівки.

Кожна з цих груп зродилася з потреб української громади. Братські асекураційні товариства поклали в певних потребах перших емігрантів забезпечити свою родину на випадок смер-ти й знайти підтримку в нещас-ливих випадках. Шадничі каси створилися, щоб допомогти на-шим людям набути дім на влас-ність. Кредитівки — це вже тир нової еміграції, яка принесла сюди ідеї української коопера-ції. Одною з головних цілей кре-дитівок є уможливити своїм членам такі кредити, зокрема короткочасні.

З-поміж усіх фінансових уста-нов найстарішим і найбільшим є Український Народний Союз, що постав у Шамоїні, Па., в 1894 році. Сьогодні Союз охо-плює понад 71,000 членів у 498 відділах.

Різниця в погляді й деякі не-порозуміння спричинилися до постанови трьох інших братських асекураційних товариств. У 1910 році постав в Скріп-тоні Український і Робітничий Союз, що сьогодні налічує по-над 23,000 членів організова-них у 333 відділах.

У 1912 році створилася в Фи-ладельфії окреме товариство для українців-католиків „Провідни-ня“, що має понад 15,000 членів у 215 відділах.

В кінці у 1915 році постав У-країнська Народна Поміч з осід-ком у Пінтсбурзі; вона має 150 відділів, що охоплюють понад 6,000 членів.

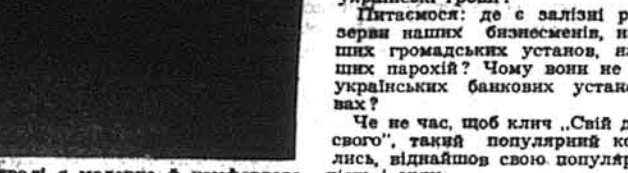
Ці чотири асекураційні това-риства завідують ось таким майном (заокруглені числа):

УНСОІ	19,600,000.00
УРСОІ	6,400,000.00
„Провідня“ СУК	3,100,000.00
УНПОМІЧ	1,600,000.00
Разом	30,700,000.00

Другу групу українських фінансових установ творять шад-ничі каси. Сьогодні в ЗДА існу-ють чотири шадничі каси, а са-ме:

Клівленд —

Ді Парма С. Ко з 10,000,000.00

Внутрішнє устаткування централі є модерне й комфортне

КОЛИ ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ...

С люди, що не люблять чисел мовляв: сухе й нецікаве. В цю-му є дещо правди; коли числа мовчать, вони справді нецікаві. Та, коли тільки до них підійти зі зрозумінням, тоді мертві цифри оживають, починають гово-рити й переміняють сповидно сухе числове ставлення в ці-каве оповідання.

Послухаймо ж розповіді чис-сел з нашого бальєсу.

Зачнімо від того, звідкідля ця фінансова установа має фонди? Кругло 175,000.00 доларів вло-жили акціонери (уділвці), як основний капітал; понад 500,000.00 — це закупувані придбу-ти минулих років, які творять резерву на випадок надзвичай-них втрат. Як у кожній банку, найбільшу позицію, очевидні-творять ошадності депозити — кругло 9 мільйонів доларів.

Що робить шаднича каса з цими грошми? Ошадності вклади переважно інвестовані в гіпотечних позичках на меш-канців доми. Один мільйон ошад-ностей з триманням у ліквідній формі — в готівці й вартісних державних паперах, щоб мати готові гроші для тих, що виби-рають свої ошадності.

Тут насувається одна завва-га щодо гіпотечних позичок. Слід підкреслити, що перша гі-потечка на малі мешканчі доми яляється чи не найпевнішою інвестицією народного госпо-

дарства, а це головню з трьох причин: 1. довжиною з звичай-ною головою родини, який прикла-дає всіх зусиль, щоб забезпечити своїй родині власний дім; 2. дов-жинкою працюють у різних галу-зях народного господарства, що означає розпорознення ризика

на випадок депресії; 3. в край-ньому випадку, коли довжник не зможе ніяк виїзватися зі своїх зобов'язань, мешканець дім легко перепродає.

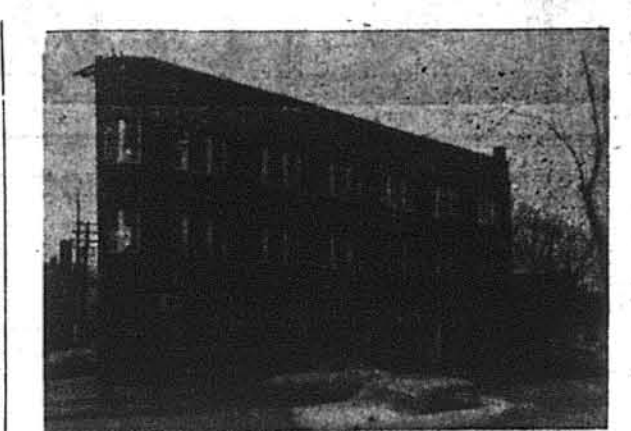
Основний капітал повністю ін-вестований у будинок і устатку-вання. Власний будинок — це

не тільки справа вигоди й прес-тижу, але й господарська інвес-тиція, доцільна зокрема в часех з інфляційними тенденціями, се-ред яких вартість гроша спадає, а вартість реальності зростає.

Інвестиції резерви з різнома-нітні. Частина знаходиться в устаткуванні, частина в акціях центрального федерального бан-ку, частина в комунальних бон-дах, а решта в державних вар-тостевих паперах.

Силу кожного банку осуджу-ється передусім на основі двох позицій: 1. резерва, 2. ліквід-ності. Обидві позиції в нашої шадниці є понад пересічні й це дає змогу говорити, що Україн-ська Шаднича Каса в Клівленді — дуже здорова й сильна фінансова установа.

Той, що складає свої ошаднос-ті в нашої шадниці, може дій-сно бути спокійним за свої гро-ші. Кожне шадниче конто заа-секуроване державною агенцією на 10,000.00 доларів. Крім цього, майже 700,000.00 доларів власних фондів гарантує вклад-чикові його гроші. Кожну інвес-тицію в гіпотечну позичку ду-же старанно обміркується, по-минаючи те, що гіпотечка — це найпевніша інвестиція. Винці консервативності й досвід зарп-ду, який перепродає підпри-ємство через страшний депресію 30-их років без ніяких втрат, та-кож мають свою вагу.

У цьому будинку при 2190 Професор стріт, який тепер є влас-ністю СУМА, приміщується філія Української Шадниці

Як легко шадити через пошту...

(З листа до приятеля)

Дорогий Друже! Твоя правда, що сьогодні чим-раз більше людей переводять банкові транзакції поштою; це ж бо є дуже вигідно. Ти заоща-джуєш собі труд у часу. За-мість їти особисто до банку й че-кати в черзі, Ти даєш банкові припорушення зі своєї каси — поштою, і пошта принесе Го-бі додому сповнення Твого до-ручення. Додаткових коштів у зв'язку з цим немає, бо банк звичайно сам оплачує порто.

Як просто це все відбувається, найкраще уявляють Тобі це приклад. Приймімо, Ти, що жи-веш у Пенсильнії, хочеш від-крити шадниче конто в Укра-їнській Шадничій Касі в Клів-ленді.

Щоб це зробити, Ти пишеш листа: „Прошу відкрити для мене шадниче конто. Залучу чек на \$5.00, як перший депозит“ — і власноручний підпис.

У відповідь на цього листа пошта доставить Тобі шадничу книжечку, в якій буде вміще-но 5 доларів Твого депозиту. А разом з книжечкою Ти одержиш до своєї диспозиції м. ін, заа-ресовані коверти з оплаченим портом.

Хочеш вложити більше гро-шей на своє конто, вкладаєш свою книжечку і чек до ковер-ти й виласиш поштою до Клів-ленду. Відворотна пошта достав-ить Тобі Твою книжечку з впи-саним новим депозитом.

Надішлю, що мені вдалося при-слати розкриті Твої сумини, і Ти ринешся на той, такий вигід-ний для Тебе крок — шадити в своїй рідній фінансовій установі через пошту.

10 ДАРУНКІВ

Українська Шаднича Каса The Parma Savings Co. в Клівленді, Огайо

подає до відомо Українському Громадянству, що з при-воду осягнення \$10,000,000.00 признає:

10 дарунків

для роздачі між тих наших Прихильників, що пришлють купон. — Цими дарунками є такі вартісні книжки:

1. Енциклопедія Українознавства — три томи
2. Шевченко: Кобзар — чотири томи (Вілецький)
3. Українські Січові Стрілки (альбом)
4. Слово о полку Ігореві (В-во: Київ)
5. Чижевський: Історія укр. літератури (НТШ-УВАН)
6. Зайцев: Життя Т. Шевченка (НТШ-УВАН)
7. Франко: Вибір із творів (НТШ-УВАН)
8. Збірка українських новел (НТШ-УВАН)
9. Обірвані струни (антологія української поезії) (НТШ-УВАН)
10. Лейкий: Мазепа (НТШ-УВАН)

Як одержати одну з цих книжок?

- а) Вирізати купон, що внизу, чітко його вповніти й доручити поштою або особисто до одного з двох бюр „Parma Savings Co.“ до п'ятниці 19-го лип-ня 1957, год. 3 по полудні.
- б) У п'ятницю 19-го липня о год. 6 вечером у при-міщенні нашого бюра на Професор стріт одна дитина витягне з урни назвишка десятєх шад-ливіц, які одержать книжки.
- в) Книжки будуть розіслані поштою.

СЛАДАЙМО ОШАДНОСТІ В НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШАДНИЧІЙ КАСІ

The Parma Savings Co.

РІК ОСНОВАННЯ — 1915

Платимо 3 1/2% за ошадності

ОВІСЛАСМО ВІДОСТІ ПІД ПІВ РОКУ

КОЖНЕ КОНТО ОБЕЗПЕЧЕНЕ НА \$10,000

ПРИНИМАСМО ОШАДНОСТІ З УСІХ СТЕПІВ ПОШТОЮ

MAIN OFFICE: 5839 RIDGE ROAD, PARMA 29, Ohio

UKRAINIAN OFFICE: 2190 PROFESSOR STREET, CLEVELAND 13, Ohio

Свій до свого!

Купон

Моя бажання до Української Шадничої Каси в Клівленді

є таке: _____

Ім'я й прізвище _____

Адреса _____

Витніть і перешліть цей купон до:

THE PARMA SAVINGS CO.

5839 Ridge Road, — Parma 29, Ohio

або

2190 Professor Street, — Cleveland 13, Ohio

СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО

ЗАВДАННЯ ДАЛЬШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУСТА

Третій Конгрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) вже за нами. За нами й Друга Літня Високошкільна Конференція.

Студентський Конгрес закінчився, та не закінчилися праця СУСТА. Вона все більше розгортається, міцніє і радий українського студентського руху в Америці поповнюється новим життєвим еланом...

Перед новообраною Управою СУСТА, поодинокими студентськими громадами (чи клубами) в ЗДА й кожним українським студентом зокрема — великі конкретні завдання праці. Нова Управа СУСТА, йдучи творчою стежкою своєї попередниці, на наш погляд, повинна діяти в такому напрямку:

1. докладати якнайбільше зусиль для успішного вчлення в ряди СУСТА студентів українського походження, народжених в ЗДА; 2. притягнути до лав українського організованого студентства українську молодь, яка щойно закінчила середню освіту і має намір продовжувати свої студії у високих школах; 3. мати постійний зв'язок з інтернаціональними студентськими організаціями, особливо з тими, які прихильно ставляться до визвольної боротьби України; 4. алаштувати різного роду конференції, зустрічі, студійні дні, літературні вечори та ін.; 5. звернути особливу увагу на студентську пресу, передусім на журнал „Горизонт“, який повинен стати найкращою трибуною української студентської думки в ЗДА; 6. тісно співпрацювати з організацією на Третім Конгресі Управою Фонду Катедри Українознавства; 7. надалі продовжувати працю з ЦЕСУС-ом для спільного добра українського студентського руху на еміграції.

Цих декілька неповних напрямків діяльності Управи СУСТА, що були до певної міри обговорювані на III Конгресі, повинні стати основою дальшої праці в новій каденції.

Поодинокі студентські громади (чи клуби), крім звичайного ведення роботи (схликання сходів, алаштування заходів тощо), повинні звернути увагу на такі два моменти:

1. організувати студентський імпульс інтелектуального характеру. Саме в цій діяльності українського студентського життя в ЗДА знаходимо великі недотримання. Без жадного перебільшення можна поставити тезу, що окремі українські студенти знаходяться досить далеко від студентства, збросуючи і гордість яких є тоністкі і оригінальні думки — любов до мудрості і певна толеранція до людини іншого ідейного переконання. Всі ці шляхетні якості здобуваються в активній життєвій діяльності, для них потрібна відповідна атмосфера. Влаштування громадами (чи клубами) культурних імпульсів, а саме доповідей, лекцій, літературних виступів, обговорення нових творів, філософських і політичних дебатів та ін., можуть стати ґрунтом для вирощення високодуховного рівня українського студентства.

2. схликання нарад-зустрічей між окремими студентськими громадами для обміну думок щодо поглиблення праці студентів.

Слід зазначити, що як діяльність Управи СУСТА, так і діяльність поодиноких студентських громад залежить у великій мірі від постави кожного українського студента в ЗДА. Ціла життява настанова й діяльність СУСТА мусить, цілком зрозуміло, відповідати потребам воюючої Батьківщини. Українсько-американське студентство не сміє забувати ані на хвилину, що його життява боротьба має високу й шляхетну мету: звільнення України й побудова української держави. Пам'ятаймо, що non nobis, sed patriae vivimus.

Рік IV СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО Ч. 6 (38)

STUDENT'S WORD

Редагус Колегія з редакції Пресової Комісії СУСТА.

Михайло Ярмолук, Степан Васильківський, Константин Салчук.

Editor: M. YARMOLUCH

1311 St. Lawrence Ave., Bronx 72, N. Y.

Статті, підписані повним ім'ям і прізвищем, чи тільки ініціалами, не вважатимуться за власні думки редакції.

Степан Хемич

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ СУСТА ТА ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Третій конгрес українсько-американського студентства, що відбувся в дні 15-16 червня 1957 року в Клівленді, Огайо, вже ввійшов в історію організованого студентського життя. З присмістю треба відмітити його діловий перебіг та серйозність, з якою учасники конгресу ставилися до поодиноких обговорюваних проблем.

Розмір газетної статті не дозволяє детально обговорити всі проблеми, які порушувалися на конгресі, тому автор цих рядків обмежується тільки двома, а саме проблемами поглиблення діяльності в місцевих студентських громадах і заснування першої катедри українознавства в одному з провідних американських університетів.

Як відомо, центральна українсько-американська студентська організація, СУСТА, побудована на принципі федерації і складається з автономних членів-громад. Крім координації певних акцій, репрезентації на території студентства на території Америки чи видавання студентського журналу, кожна праця на місцях самостійна. З цієї причини діяльність СУСТА є відзеркаленням того, що роблять громади на місцях. Тому, коли мова про роботу СУСТА, маємо увагу на те, що це зворотна сторона

наступних двох років найменше три організаційні конференції голів громад. За часну підготовку і переведення конференцій подбав новообрана Управа СУСТА, яка й відповідатиме за схликання організаційних конференцій.

Поле діяльності цих конференцій майже необмежене. Крім обміну думок і досвідом одного з багатьох обговорюваних проблем буде проблемою привертання нових членів. Тут треба пригадати, що по-заявці число наших студентів стоїть ще острівом організованого українсько-американського студентського життя. Тому першим завданням організації її конференцій буде знайти спосіб, який би зацікавив і приваблював їх до студентських громад.

Третій конгрес СУСТА висловив бажання піти назустріч нашим тут народженим студентам і тим, що недавно покинули „гайкули“, якщо вони хочуть вступити в нашу ряди. Конгрес також звернувся до Ліги Українського Молодого Членства, українсько-американських ветеранів і інших організацій з закликом допомогти йому приєднати тут народжених студентів до лав СУСТА. Було б побажанням, щоб представники зазначених організацій брали участь в організаційних конференціях СУСТА і ділилися з нами своїм цінним досвідом. Для цього треба, очевидно, надати їм безопосередочний контакт між СУСТА і зазначеними

КОМУНІКАТ

ПРЕЗИДІНТ ТРЕТЬОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА АМЕРИКИ

В дні 15-16 червня 1957 року в приміщенні Фені Каледжі в готелі Лейк Шор в Клівленді відбувся Третій Конгрес Українського Студентства Америки.

В Конгресі взяли участь 53 урядові делегати, які репрезентували наступні студентські осередки:

Український Студентський Клуб — Колумбус, Огайо, Українська Студентська Громада — Дітройт, Мічиган, Українська Студентська Громада — Гартфорд, Коннектикут, Українська Студентська Громада — Нью-Йорк, Нью-Йорк, Український Студентський Клуб — Гантер Каледж — Нью-Йорк, Нью-Йорк.

Український Студентський Клуб — Колумбійський університет — Нью-Йорк, Нью-Йорк.

Український Студентський Клуб — Іллінойський університет — Шیکاго, Іллінойс.

Українська Студентська Громада — Балтимор, Меріленд.

Українська Студентська Громада — Мічиганський університет — Еймс Арбор, Мічиган.

Українська Студентська Громада — Ньюарк, Нью-Джерсі.

Український Студентський Клуб — Мінесотський університет — Мінеаполіс, Мінесота.

Українська Студентська Громада — Шیکاго, Іллінойс, та Українська Студентська Громада — Трентон, Нью-Джерсі.

Новостворені Студентські Осередки: УСГ Балтимор, УСГ Вашингтон та УСГ Трентон прийняли Конгресом в члени СУСТА.

Крім делегатів в Конгресі взяли участь представники таких станів, ідеологічних та конфесійних українських студентських організацій:

Павло Дорожницький — Президент Центрального Союзу Українського Студентства, Лев Венікський — Член Управи Союзу Українського Студентства, Канади, Василь Нагірний — Голова „Зарема“ — Союзу Українських Академічних Товариств Національного Союзу, Микола Крайчук — Голова ТУСМ-у — Товариства Української Студентської Молоді ім. М. Миківського, ред. Роман Данилович — Представник „Обнові“ — Федерації Українських Студентів Католіки.

Конгрес вітала численні представники усю й писемно від наукових, громадських, політичних, молодіжних та студентських установ й організацій в ЗДА.

Учасники Конгресу оцінили вітальні дієві слова члена НТШ, заслуженого педагога й виконавця української молоді, проф. Володимира Радзівича та з належною увагою заслушали його цінну доповідь: „Висока місія українського студентства, у вітчизняному світі“. До успіху Конгресу, високого рівня дискусії та постановок спричинилися глибоко продумана доповідь Степана Хемича, студента політичних наук при Колумбійському університеті: „Наші завдання на найближче майбутнє“.

Заслухавши звіти Управи СУСТА та після дискусії над ними, Конгрес на пропозицію Контрольної Комісії, ухвалив абсолютною Керівним Органом СУСТА.

Ухвалив праці Комісії Конгресу (статутної, фінансової, пресової, студійної та резолюційної) — затвердив поправки до статуту СУСТА, одобрив бюджет, рішуче продовжувати студентську публікацію, вибрав ініціативну групу для ведення справми творення катедри українознавства, як також схвалив резолюції, в дусі поважання учасників Конгресу.

Конгрес заявив свою солідарність з бажанням дальшої тісної співпраці з Центральним Союзом Українського Студентства репрезентативного українського студентства у вітчизняному світі.

Заключивши Президію Конгресу збира на Високошкільній Трибуні ЦЕСУС-у, яка у висхідній длава-дуку мала 500 делегатів, була практичною наявою цієї солідарності.

На пропозицію ініціативної Комісії Конгрес одностайно схвалив резолюцію, якою Президент Союзу Українських Студентських Товариств Америки, одного з його засновників, ЗЕНОНА КРАВЦІВ — Нью-Йорк.

До Управи СУСТА обрано:

Ворис Пльовко — Клівленд, Огайо, перший Віце-президент організації; Константин Салчук — Нью-Йорк, Нью-Йорк, другий Віце-президент зовнішніх зв'язків; Михайло Почтар — Ньюарк, Нью-Джерсі, третій Віце-президент — представник до українських центральних установ; Марта Доберман — Нью-Йорк, Нью-Йорк, четвертий Віце-президент — спонсорсько-допомогова справа; Христина Карпеняч — Нью-Йорк, Нью-Йорк, Генеральний Секретар; Микола Пришляк — Нью-Йорк, Нью-Йорк, Фінансовий Референт; Володимир Стойко — Нью-Йорк, Нью-Йорк, Пресовий Референт; Микола Голубятин — Нью-Йорк, Нью-Йорк, Голова Організаційної Комісії; Богдан Пелеш — Шیکاго, Іллінойс, Голова Культурно-Освітньої Комісії; Ярема Раковський, Клівленд, Огайо, Голова Допомогово-Стипендійної Комісії; Надія Вовк — Клівленд, Огайо, Голова Комісії Зовнішніх Зв'язків.

До Контрольної Комісії СУСТА обрано: Віктор Бахмет — Шیکاго, Іллінойс, Голова; Богдан Харіс, Еймс Арбор, Мічиган, Член; Іван Пелеш — Клівленд, Огайо, Член.

До Товариського Суду СУСТА обрано:

Богдан Гителі — Еймс Арбор, Мічиган, Голова; Марта Скіртняк — Нью-Йорк, Нью-Йорк, Член; Теофіл Балабан — Шیکاго, Іллінойс, Член.

Конгрес проходив на високому академічному рівні, в дружній діловій атмосфері, визначившись успішно із усіх своїх завдань передбачених програмою Конгресу.

БЮРО ДОПОВІДАЧІВ ПРИ ЮТИКА НАЛЕДЖІ

Конгрес СУСТА був мані-підлягав бюрові зовнішніх фестацій організованого українського студентства. На цьому конгресі обговорювано діяльність та працю українських студентських організацій. Проте, не можна забувати також про групи українських студентів, які є замалі, щоб створити формальну громаду, але все ж такі громади дуже корисні для України, роботи на студентському форумі.

Ось, наприклад, група українських студентів при Ютиці Каледжі Сиракузького університету з великим успіхом провадить інформацію про Україну через т. зв. бюро доповідачів. Координатор цього бюро, Ярослав Ликтей, одержав золотий ключ за те, що висловив найбільшу кількість доповідей (понад 20).

Нижче друкуємо доповідь, яку одержала редакція „Студентського Слова“ про це бюро доповідачів.

Бюро доповідачів при Ютиці Каледжі організоване в 1948 році. Це є чисто університетська організація, нині удержувана та фінансована. Цілою бюро є, з одного боку, практичною спільнотою студентів, що вивчають реторіку, із спесною та призначати їх до виступів, а з другого — дає можливість місцевим, першочисним, шкільним і світським організаціям послушати добрі доповіді на різні теми.

До бюро належать не тільки американці, але й „обичайні студенти“, що ачаться на державній конст. як, наприклад, студенти в Тайланді або в Сауді Аравії, та студенти-емігранти. На студентів з інших країн є великий попит, і більшу частину доповідей виготовляють саме ці студенти.

До цього року бюро доповідей було частинною реторичного відділу, а тепер воно

Третій Конгрес Українського Студентства Америки попереду в дні 13-го та 14-го червня 1957 року Друга Літня Високошкільна Конференція, яка під загальною темою „Україна в боротьбі за державність в другій світовій війні“, включала в собі 13 доповідей з різних аспектів визвольного процесу українського народу цієї доби.

За Президію

Третью Конгресу Українського Студентства Америки

Іван Гута, в. р. — Голова (Нью-Йорк, Нью-Йорк).

Д-р Олександр Вілчак, в. р. — Заступник Голови (Еймс Арбор, Мічиган).

Борис Пльовко, в. р. — Заступник Голови (Клівленд, Огайо).

Богдан Карпеняч, в. р. — Секретар (Гартфорд, Коннектикут).

Марта Скіртняк, в. р. — Секретар (Нью-Йорк, Нью-Йорк).

Клівленд, Огайо, дні 17-го червня 1957 року.

Ж. Васильківська

КОНГРЕС І ЩО ТАМ БУЛО

(файлетон)

Як тільки останні мототрицикли одиничні академічного корпусу (включно з вантажним атомом колеги Хемича) зникли за розгом вулиці і простора площа перед готелем Лейк Шор в Клівленді спорожніла, небагато голова студента перед імпатом, — вийшла переді мною у своїй величезній проблемі „конгресового файлетону“. Власне кажучи, погав виростати й сам файлетон — та такий довезений, такий переповнений важливими подіями, що на нього самого цілого „Студентського Слова“ було б замало.

Отже увійти собі мою вітати, коли, прохажуючись над озером і розгукуючись старогоси навести порядок в хаосі різноманітних вражень, я наткнулася на маленький зшиток, густо записаний пошито-гарячковим письмом якогось невідомого узясника з журналістичними м. та нахилання. Після переведення невідомої стерилізації висловів і притуплення деяких гострих кутів, дозволю собі подати такі уривки з мемуарів узясника:

От і прийшов. Запаркував авто. Пішов на вежірку. З дороги не голюся, але й так не видно (світло в залі погане). Патефон. Там.

Круглі отомі. Настрий меланхолійно-мрійливий. Кажуть, вже три промови було! Добре, менше застрашувати... Примістився в ІМЦІ (готель бо досить дорогий).

Патниці. Викинули з ІМКН. Кажуть, тут або одну ніг стисли, або на тиждень лишася. Нічого. Вприснути до знайомих. В готелі наукова конференція. Брак вітраків. (Через вікно озери видно...).

Дві прелегентки не прийшли. Решта говорять про Україну. Гарно! Давно вже не був. Своєю ж життя, і так весело на дні „Гарно“ говорять.

Полосно. Реторично сильні-сильні. (Загорта трозити дистанцію, щоб одне вухо затуляти). Пізніше дискусія — на травичці, над водою. Зорі. Комарі. Сиво-волосі ветерани жили там додому, рідногого колориту, пилькуються молоддю, вважають, щоб по невідомим дорогах не розбрелася. Вечером ще зіб'їли на озери! Сиділи на скелях. Снівали. Маленький інцидент — скинув геревики, один у дірку між камінями закатився. Ледве витягнули дрючками.

Субота. Фені Каледж. Ну й ліра ж! І то задумав тут конгрес продовжувати. Добре, що гог м'яке крісло

знайшов — виспався трохи. Деколи прокидався, заважаючи сплячому: збори щораз більш з фінансовою загрозою: приїжді — відомі і простора площа перед готелем Лейк Шор в Клівленді спорожніла, небагато голова студента перед імпатом, — вийшла переді мною у своїй величезній проблемі „конгресового файлетону“.

Власне кажучи, погав виростати й сам файлетон — та такий довезений, такий переповнений важливими подіями, що на нього самого цілого „Студентського Слова“ було б замало.

Отже увійти собі мою вітати, коли, прохажуючись над озером і розгукуючись старогоси навести порядок в хаосі різноманітних вражень, я наткнулася на маленький зшиток, густо записаний пошито-гарячковим письмом якогось невідомого узясника з журналістичними м. та нахилання. Після переведення невідомої стерилізації висловів і притуплення деяких гострих кутів, дозволю собі подати такі уривки з мемуарів узясника:

От і прийшов. Запаркував авто. Пішов на вежірку. З дороги не голюся, але й так не видно (світло в залі погане). Патефон. Там.

Круглі отомі. Настрий меланхолійно-мрійливий. Кажуть, вже три промови було! Добре, менше застрашувати... Примістився в ІМЦІ (готель бо досить дорогий).

Патниці. Викинули з ІМКН. Кажуть, тут або одну ніг стисли, або на тиждень лишася. Нічого. Вприснути до знайомих. В готелі наукова конференція. Брак вітраків. (Через вікно озери видно...).

Дві прелегентки не прийшли. Решта говорять про Україну. Гарно! Давно вже не був. Своєю ж життя, і так весело на дні „Гарно“ говорять.

Полосно. Реторично сильні-сильні. (Загорта трозити дистанцію, щоб одне вухо затуляти). Пізніше дискусія — на травичці, над водою. Зорі. Комарі. Сиво-волосі ветерани жили там додому, рідногого колориту, пилькуються молоддю, вважають, щоб по невідомим дорогах не розбрелася. Вечером ще зіб'їли на озери! Сиділи на скелях. Снівали. Маленький інцидент — скинув геревики, один у дірку між камінями закатився. Ледве витягнули дрючками.

Субота. Фені Каледж. Ну й ліра ж! І то задумав тут конгрес продовжувати. Добре, що гог м'яке крісло

знайшов — виспався трохи. Деколи прокидався, заважаючи сплячому: збори щораз більш з фінансовою загрозою: приїжді — відомі і простора площа перед готелем Лейк Шор в Клівленді спорожніла, небагато голова студента перед імпатом, — вийшла переді мною у своїй величезній проблемі „конгресового файлетону“.

Власне кажучи, погав виростати й сам файлетон — та такий довезений, такий переповнений важливими подіями, що на нього самого цілого „Студентського Слова“ було б замало.

Отже увійти собі мою вітати, коли, прохажуючись над озером і розгукуючись старогоси навести порядок в хаосі різноманітних вражень, я наткнулася на маленький зшиток, густо записаний пошито-гарячковим письмом якогось невідомого узясника з журналістичними м. та нахилання. Після переведення невідомої стерилізації висловів і притуплення деяких гострих кутів, дозволю собі подати такі уривки з мемуарів узясника:

От і прийшов. Запаркував авто. Пішов на вежірку. З дороги не голюся, але й так не видно (світло в залі погане). Патефон. Там.

Круглі отомі. Настрий меланхолійно-мрійливий. Кажуть, вже три промови було! Добре, менше застрашувати... Примістився в ІМЦІ (готель бо досить дорогий).

Патниці. Викинули з ІМКН. Кажуть, тут або одну ніг стисли, або на тиждень лишася. Нічого. Вприснути до знайомих. В готелі наукова конференція. Брак вітраків. (Через вікно озери видно...).

Дві прелегентки не прийшли. Решта говорять про Україну. Гарно! Давно вже не був. Своєю ж життя, і так весело на дні „Гарно“ говорять.

Полосно. Реторично сильні-сильні. (Загорта трозити дистанцію, щоб одне вухо затуляти). Пізніше дискусія — на травичці, над водою. Зорі. Комарі. Сиво-волосі ветерани жили там додому, рідногого колориту, пилькуються молоддю, вважають, щоб по невідомим дорогах не розбрелася. Вечером ще зіб'їли на озери! Сиділи на скелях. Снівали. Маленький інцидент — скинув геревики, один у дірку між камінями закатився. Ледве витягнули дрючками.

Субота. Фені Каледж. Ну й ліра ж! І то задумав тут конгрес продовжувати. Добре, що гог м'яке крісло

Українська громада в ЗДА будує свої власні школи, де українознавство буде одним з предметів навчання. Недавно в Нью-Йорку поспівачо українську парафіяльну школу, яка коштуватиме два мільйони доларів. Також маємо українськомовні курси в наших наукових і забезпечених установах.

Учасникам конгресу доводилося також пригадувати над тим, що перебіг українськомовної освіти в тім, що за законом природи відійдуть від нас, бо припливу нових сил з України не можна сподіватися.

Взявши під увагу визгездані потреби і ті, що були висловлені в попередніх числах „Студентського Слова“, конгрес СУСТА створив Фонд Катедри Українознавства (ФКУ). Завданням Фонду є придбати приблизно 350,000 доларів і поробити всі заходи для заснування першої катедри українознавства в одному з провідних американських університетів. Деякі заходи вже пороблено. Молодечі організації Нью-Йорку, згуртовані при Об'єднанні Комітетів, алаштували у жовтні ц. р. Фестиваль Молоді, прибутком з якого призначений буде Фонд Катедри Українознавства.

Фонд складається з Екзекутиву в числі п'яти осіб та Почесного Комітету, до якого конгрес запросив видатних громадських діячів української спільноти. ФКУ є

відповідальний безпосередньо перед конгресом СУСТА і йому звітує за свої діяльності. Склад Екзекутиву і Почесного Комітету буде опублікований разом з резолюцією в справі ФКУ, яка була ухвалена одностайно. В тім резолюції просять всі студентські громади призначити окремі референти для переведення акцій в справі катедри. Згадані референти працюватимуть в тісному контакті з Екзекутивом ФКУ, переводитимуть збірні і будуть ініціаторами імпульсів на згадану ціль у своїх місцевостях. Конгрес звернувся також до цілої українсько-американської спільноти із закликом морально та в першу чергу матеріально підтримувати заходи з організованого нашого студентства.

Немає сумніву, що катедра українознавства, де набуватимуть знання майбутні учасники і професори американського світу, які своїм знанням будуть впливати на формування американського погляду на східно-європейський, а в тому числі й українську справу, є не менш важливим, як і побудова власних шкіл. Треба сподіватися, що серед численної американсько-української спільноти, яка щедро жертвує на народні цілі, знайдеться 350,000 доларів, що сподолатьовим дактилім спричиняться до заснування першої університетської катедри українознавства в американському світі.

ПРАЦЯ
• Help Wanted Male-Female •

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work, 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits
ST 4-7880 Ask for Mr. Taylor

ПРАЦЯ
• HELP WANTED FEMALE •

ОПЕРЕНТОРКИ
Досвідчені на машинах
212-732
Добра платня
REFLEX FOUNDATION Inc.
68th-69th St.
Guttenberg, N. Y.
Tel.: UN 5-4997

ПРАЦЯ
• HELP WANTED MALE •

ПОМІЧНИК МЕХАНІКА
Праця при металі
Добра платня, постійна праця
Навчальні години
Форми говорять по-українськи
EDWIN JACKSON, Inc.
159 E. 54th St., New York
PLaza 9-8210

SHEET ROCKERS and TAPERS
Праця поза містом і місцеві
юніти робітників
BRENTWOOD DRY WALL
CORP.
320 Fulton Ave. (Rm. 402)
Hempstead, L. I. IV 6-0992

AUTO METAL MAN
Тільки першокласний.
Постійна праця
Досконала нагода
CONTINENTAL AUTO BODY
2351 3rd Ave., New York City
AT 9-7774

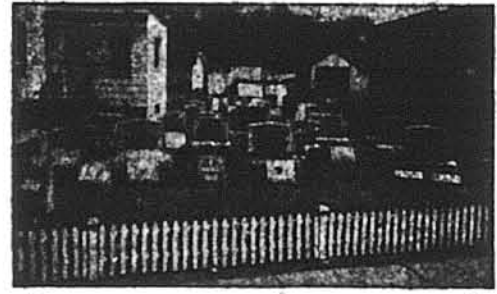
**TOOL & DIE
MAKERS**
1st Class
GARFIELD
MANUFACTURING CO.
10 Midland Ave.
Wallingford, N. Y.

Business Opportunity
• ВІНДОВІСЕРСЬКИЙ
БІЗНЕС — дієвий і прибутковий дім
на продаж, з причини хвороби
Гарне місце
Ціна доступна
Пропишіть, або телефонуйте:
Stephen SIKORA
65 Cherry St., Geneva, N. Y.
Phone: 9-7132

BUY U. S. SAVING BONDS

КОВБАШ — за стилем кімнатної продукції!
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steubenville Ave., Astoria, L. I.
56-34 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front St., Hempstead
Відвідайте наш новий склад при 41-06 Main St., Flushing, L. I.
Ковбаси виробляються в нашій власній фабриці.
Щоденно свіже м'ясо, — все повної вартості!

НА ГАРНИЙ СПОМИН ... КУПИТЬ ПАМ'ЯТНИК У

ROSE HILL MONUMENTS
184 Union Ave. (near Lyons Ave.), Irvington, New Jersey
Українські продавці — S. ZELINSKY — PHILIP CHUY
Ми обслуговуємо і ставимо пам'ятники на всіх цвинтарях
в околиці 100 миль. — Також робимо написи.
Тел.: ESsex 2-0468

ЛІКИ і ХІРУРГІЧНИЙ ВИРЯД
• НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ •
(Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine,
Vitamins — Irgaparin, Orinase (diabetes).
Еластичні панчохи — бандажі на пропуску —
пояси на усунення жовтуха — і все потрібне
для домашньої аптечки.
• ВИСИЛАЄТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.
• МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ • ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
• СПЕЦІАЛІСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ.
Пішіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

Засновано 1920 р. Tel. AL 4-8779
KOWBASNIK AGENCY
ПОТАРІАЛЬНЕ БЮРО
277 East 10th Street New York 9, N. Y.
ВСІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ. —
ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ
ВЛІТИ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ
ЧАСТИН СВІТУ.
ВСЯКІ ІМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ.
ПАСПОРТИ ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ І АЗІ
(Жадайте наших каталогів)
Міжнародні поштові перекази.
Віра Ковбасник-Шумейко Антін Шумейко
Година: 10 рано до 7-ої вечора. Субота 10 рано до 1-ої п. н.

РОЗШУК
Пошукує свого двоюрідного
брата
СТЕПАНА ВІЛЮЩАКА.
Сестра Чистий Горб, пов. Ся
на Лемківщині, а також од
дослідчик: ПЕТРА РЕПЕНДІ
та його брата ІВАНА РЕПЕНДІ.
Діа. які пішли до Канади, по
першій світовій війні. Іван Ре-
пенді виїхав з дому з дружи-
ною двома дітьми, а Петра Ре-
пенді стигнув до Канади його
сестрою, Василь Ріпка. Хто знає
чи перебуває про них, чи вони
живі, прошу писати на адресу:
Wasyli BENIO
239 S. Broadway St.
Baltimore 31, Maryland, USA

Пошукує (СТЕФАНА КОВАЛЯ,
по-батькові Василь, заміс-
чик у селі Нагірці Мали, пов.
Камінь Струмилів, Маю відомість
від жінки і 17-річного сина.
Хто знає би про нього, або
якщо знає адресу, прошу ласкаво
написати на адресу:
Katherine POLEWSCHAK
R. F. D. #1 Auburn Rd.
Painesville, Ohio

Софія Родина пошукує кривих
ІВАНА САГАНА, сина Михай-
ла і Дарії і МИХАИЛА ВОЙТО-
НИКА, сина Василя і Розалиї, а
с Коритини, пов. Перемишль.
Маю для них листи від родичів.
Хто знає би про них, або вони
самі, прошу ласкаво писати на
адресу:
Sofia ZOZULA
31 Norfolk St.
Roxbury 19, Mass.

Пошукує свого одностороннього
Володимира КОРИНСЬКОГО,
з села Курдубівка, пов. Бу-
чач. Маю листа від його брата
Ярослава. Прошу з'ясувати
на мою адресу, він сам, або хто
знає про нього.
Mr. Joseph CZAIRSKI
29 Van Der Werken Ave.
Waterford, N. Y.

Пошукує
брата П. СТЕФАНА,
який був під час війни в Ко-
мотау. Удари, а після війни мав
бути в Римі, Італія. Хто знає
би про нього, або він сам, про-
шу писати на адресу:
Iwan POLATAJKO
7021 St. John
Detroit 10, Mich.,
USA

Заграниці часописи, прошу
передрукувати.
Отримайте членство Українського
Народного Союзу, а тим самим
і спільницями 18 мільйонного
членів організації.

Конгресмен Мартин проти рішен- ня Найвищого Суду

Вашингтон. — Провідник
республіканської меншості в
Палаті Республіканців, коли-
шній спікер цієї Палати, кон-
гресмен Джозеф В. Мартин
заявив в телевізійному інтер-
в'ю, що недавнє рішення Най-
вищого Суду ЗДА „зовсім
зв'язало руки слідчим кон-
гресовим комісіям". Масово-
селятський республіканець за-
явив, що „цей стан можна бу-
де наважитися при допомозі
нових законів". Мартин ска-
зав, що Конгрес правдолюб-
но, мусить ухвалити зако-
нопроект, згідно з яким зміню-
ють б рішення Найвищого

Польські економісти домагаються вільної торгівлі сільсько-господарськими продуктами

Варшава. — Під час сесії
покликаній Гомулкою дер-
жавної економічної ради, що
відбулася останніми днями,
дискутовано дуже широко ко-
нечність скасування приму-
сової торгівлі чи здачі сіль-
сько-господарських продуктів
державі і встановлення віль-
ного ринку торгівлі цими про-
дуктами. Більшість членів ра-

REAL ESTATE
JERSEY CITY HEIGHTS
7-род, мурований дім, в першо-
класному стилі.
Олівець огрівання.
Зовсім відокремлений.
2 помешкання вільні.
Ціна — \$22,000
MARY V. WOURMS
Realtor
56 Hutton Street
Jersey City, N. J.
SW 5-2640
вечорами: SW 8-9126

БОНГАЛА
• АПАРТАМЕНТИ
по уміркованих цінах.
Телефонувати тільки 8:30 веч.
TU 2-4573 (Bronx)

**ЧИ ПІДЛУНОВА НАДІВКА-
СОТА ОПРИЧИНЮЄ ВАМ
ШЛУНКОВІ БОЛІ?**

Багато огірчених через свою
недугу, набувають нової радості
життя, коли дізнаються про ав-
торитетний ліку, що зветься RUMIL.
Який вчить чудодійним способом
облаштувати симптоми ПІДЛУН-
КОВОЇ НАДІВКАСОТИ. Значний
обсяг такого стану це: нудота,
га, тиснення газів, кислі, ній-
ти та болі після їдженя — ті-
ля, закидь перших доз про-
ліку, біля м'яса в кількох міну-
тах.

Важко, як довго Ви хворіли
або як довго вже зазнавали, ок-
ригайте з цієї чудової нагоди
щоб поборувати RUMIL без
жодного ризику. Якщо Ви заре-
єструєтесь на прийом до TYNOL
CO., Dept. 301, Box 321, Croton
on Hudson, N. Y., вони вишлють
Вам дві \$3.50 флашки за тільки
\$4.00 (плюс оплату COD). Ви
щадите не тільки \$3.00, але Ви
маєте змогу уживати одну
флашку без ризику. Якщо
RUMIL не помагає Вам в жад-
ному випадку, Ви можете по-
вернути другу флашку для пов-
ного звороту. Не посилайте гро-
шей. Заплатіть тільки поштар-
ні при доставі. Заповняйте те-
пер, доки пропозиція є актуаль-
на. (Напишіть точно друком Ва-
ше ім'я і адресу на зворотній
стороні конверта і певно одер-
жите RUMIL без опізнання.)

Переробити
МАШИНИ
до
ПИСАННЯ
англійською, ціна \$25.00. Має-
мо також нові і перероблені
українські машини. Раху-
нок машини. Облікові при-
лади. Потрібно аґентів.
ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8088

ПОМЕРЛА

Б. П. ІВАННА ЯСЬКІВ

Нью Йорк. — В останній
хвилині інформують, що тут
померла несподівано в заран-
ні свого життя прикладна
Дружина, Мати і Громадянка,
сл. п. Іванна Яська, прожи-
вши 29 років. Покійна осиро-
тила чоловіка Василя, сина
Ігоря (11 років) і дочку На-
талку (3-ї пі року) та брата
і дві сестри. Вся ця родина є
між членами Т-ва „Дністер”.
361-й Відділ УНСОУ. По-
хорон відбудеться в п'ятницю,
5-го липня, о год. 10.30 рано
з похоронного заведення Пе-
тра Яреми до церкви св. Юра
при 7-й вулиці і опісля на
цвинтар Кальварія. Вічна їй
Пам'ять!

скасування цієї системи. Проти
такої радикальної зміни в
сільсько-господарській полі-
тиці Польщі виступили на
згаданій сесії віце-прем'єр
Стефан Сидриховський і ра-
зом з ним другий репрезен-
тант уряду Євгеніюш Шир.
Вони аргументували, що
Польща не може піти на віль-
ну торгівлю сільсько-гос-
подарськими продуктами, бо це
приведе до шаленої спекуля-
ції ними і до зросту ціни, що
відбудеться знову фатально на
ситуації робітництва.

Б. П. СТЕПАН БІЛИК
Нар. у Свинцільках, Рогатинського повіту, Зах. Україна,
вол. старшина УНР та заступник громадський діяч
свого рідного села.
ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю 1-го липня 1957 р.
о год. 8:30 рано, з церкви Христа-Царя при 1623 Калого-
вул. у Філадельфії, на цвинтар у Факсчевої.
Горем прибиті:
СВІДОКІ — дружина:
ОЛЕКСАНДРА з дружиною ІВАННОЮ,
МИХАЙЛО та МИРОН — сини;
МИХАЙЛО БІЛИК,
та МИХАЙЛО БУРЧАК — братишки.

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані
робітники до праці в ресторанах
**КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ,
ПОСЛУГАЧІ, ПОМІРАЧІ** і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Агенція відома, що дає очокм добро і добре
платити праці! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

Кожний свідомий українець та кожна свідомка українка вважають
своєю обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу,
щоб своїм членством збільшити надрі ідейних українських
працівників.

РІЗНЕ
АРКА
44 E. 7 Ave. в Нью Йорку
(тел. GR 3-3550)
НІТКИ DMC
Гуртом та деталічно
• ДО ВІДАННЯ КІМНАТИ •
MIAMI-FLORIDA — масно до
спайку улюбл. апар. з кух-
нею, навісним до варення,
столовими інструментами до то-
деш. місця, або пільні сезон.
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 M. E. 85th Street
Miami 38, Fla. — Tel. Plaza 8-1078

MISCELLANEOUS
JOHN KRAUSS, INC.
117-09 Liberty Ave. (Retail Store)
Richmond Hill, Long Island
MEASO
• М'ЯСИ ВІПРОВІ
ALBERT MAIER, Inc.
Pork Store
Найліпше впровад. м'ясо
і м'яси виробл.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
Tremont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

**НОВЕ БЮРО
ПЕРЕСІЛКИ ГРОШЕЙ**
до всіх частин Сх. Європи,
Повна гарантія — Офіційно
100 рублів \$10.00
Оплати членства на переказ
\$5.00.
Найбільше можна вислати на
один переказ \$50.00.
Але Ви можете вислати пере-
казів стільки, скільки хо-
чете.
GRAMERCY
744 Broad St., Newark, N. J.
Licensed & Bonded by N. J.
State Banking Commission

**БАГАТО БОЛІВ ЗНИКАЄ
ПРИ ПОМОЦІ ЦЬОЇ ФОРМУЛИ**
Ця проголошена принесла велику
радість тисячам хворим, які
думали, що вже ніколи не бу-
дуть свідати. Переконали до-
кази людей, які терпіли на не-
стерпні нервові болі або постійні
болі запалення м'язів
(Neuralgia або Neuritis) випро-
бували, що ці терпіни можна
сиро обслуговувати і то без за-
страхи або постійного заживан-
ня ліків. Якщо Ви колись терпі-
ли на болі м'язів і нервів, що
немає Вас падає і коли най-
більш рідко болілих м'язів є
нестерпні; якщо рамена,
плечі, ноги та болять, що Ви
не можете працювати чи навіть
спати — тоді певно будете вдо-
волені, коли це прочитаєте. Ол-
на або дві дози цього чудесного
ліку діє внутрішньо 4 різними
особами і так скоро, що прямо
можливо повірити. Цей лік нази-
вається „ANTRO”. Ви можете о-
держати його, виславши нам
припис до KINGSLEY CO., Box
415, Dept. 30, Peekskill, N. Y. Не
посилайте грошей, заплатити
поштарні \$3.45 при доставі.
Виславте точно друком Ваше
ім'я і адресу на обороті конверта
і будете певні, що одержите
ANTRO без опізнання.

SAVE IN AN EASY WAY.
BUY U.S. BONDS
THROUGH PAYROLL SAVINGS!

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Шпир і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга Чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИОТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker
& Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7061

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
• BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK • ОКОЛИЦЯХ
Контрольована темпера-
тура, Модерна напильня
до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ПОВІДОМЛЕННЯ про ПІДВИЩЕННЯ ВІДСОТКІВ НА ОЩАДНОСТЯХ

3 днем 1-го липня 1957 р. наші депозитори одержать
на всі ощадності

2 1/2%

НА ВСІ ОЩАДНОСТІ,
ПОЧИНАЮЧИ ВІД \$100.00 І БІЛЬШЕ

В наших банках. — "The First National Bank of Mount Vernon" — Ви також можете вести свої ко-
мерційні діла. Свої вигоди Ви можете вибрати в кожний час. Радо уділяємо поради і домагаємо
у всіх ділових справах.

На ощадностях, депонованих до 15-го липня, відсоток буде начислятися,
починаючи від 1-го липня.

БЕЗПЛАТНЕ ПАРКУВАННЯ ДІЛЯ АВТ. ДВА УРЯДНИКИ ДЛЯ ПРИНИМАННЯ
ОЩАДНОСТЕЙ.

The FIRST NATIONAL BANK
of MOUNT VERNON, NEW YORK

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORP.

НАШІ БАНКІ СОВІСНО ОБСЛУГОВУЄ СВОЇХ КЛІЄНТІВ ВІД 1889 РОКУ.

ТАРЗАН, ч. 3892. Брок до волі.

— Ось, — сміявся Туро, ко-
ли затикав роти в'язням, —
це змусить вас до молчанья,

Пізніше Тарзан змагався,
рпуче напружуючи м'язи,
стї ноги, поки не послабили ре-
мені.

А тоді, з кінцевим напру-
женням сили, він витягнув
вільні свої стопи!